

แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
The Guidelines for Knowledge Management in Wadprangkasri
School Affiliated to Kanchanaburi Primary Educational
Service Area Office 3

นจรส ศิริขรรแสง¹
Najaros Sirikhansang
ดร.สงวน อินทร์รักษ์²
Dr.Sa-nguan Intharak

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ ด้านการสร้างและแสวงหา ด้านการแบ่งปันความรู้ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจ

ARTICLE INFO:

Author:

1. นจรส ศิริขรรแสง
Najaros Sirikhansang
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
E-mail: Najaros.2536@gmail.com

Corresponding Author:

2. ดร.สงวน อินทร์รักษ์
Dr.Sa-nguan Intharak
ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ที่ปรึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำสำคัญ: การจัดการความรู้

Keywords: Knowledge Management

Article history:

Received: 09/05/2024

Revised: 10/05/2024

Accepted: 20/05/2024

ใจร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง 2) ควรมีการสำรวจความเห็นและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนในด้านความต้องการสร้างและแสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ 3) ผลักดันให้บุคลากรผู้รับผิดชอบงานในแต่ละฝ่ายร่วมกันจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน 4) ควรมีการรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์ของบุคลากรในโรงเรียน 5) ควรมีการสำรวจรับฟังปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้ในองค์กร 6) ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ให้นำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนมาจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่ครูบุคลากรและนักเรียน 7) ควรจัดกิจกรรมสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to find: 1) Knowledge management in Wadprangkrasri School 2) The guideline for the development of knowledge management in Wadprangkrasri School. The sample group was the school director, vice director, and government teachers with a total of 34 respondents. The research instruments were questionnaire about knowledge management based on the concepts of the public sector development commission – OPDC. The data were analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. The knowledge management in Wadprangkrasri School in overall and each aspect were rated at a high level, arranged from the highest to the lowest arithmetic mean as follows: learning, knowledge creation and acquisition, knowledge identification, knowledge organization, knowledge sharing and knowledge exchange, knowledge access, and knowledge codification and refinement.

2. The guidelines of knowledge management in Wadprangkrasri School, were as follow: 1) the educational personnel of the school, the school board, and the students' parents should be supported to participate and make decisions together. 2) The school personnel should be encouraged to share their opinions and express their requirement for knowledge creation and acquisitions. 3) The school personnel in each section of the school management require a work manual. 4) The school personnel's knowledge, skills and experience should be collected systematically. 5) Problems with the organizational knowledge access should be heard. 6) Knowledge, collected from several sources: both inside and outside the school, should be exhibited through school activities. 7) The school personnel should be encouraged to learn and improve their knowledge.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงวิทยาการและเทคโนโลยีซึ่งมีความก้าวหน้า ด้วยเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลความรู้ และข้อมูลความรู้นั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้ข้อมูลความรู้อาจมีความล้าสมัย เป็นเหตุให้ต้องมี การแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาทดแทนอยู่เสมอ อีกทั้งปัญหาความซับซ้อนในการบริหารจัดการองค์กร ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องมีการพัฒนาองค์กรในทุก ๆ ด้านอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้องค์กร ทางการศึกษาต้องเรียนรู้ความผิดพลาดจากผลการดำเนินการที่ผ่านมา เรียนรู้จากบทเรียนที่ตนเองกระทำการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ขององค์กร ดังนั้น องค์กรต้องมีการเก็บรวบรวมประสบการณ์เก็บความรู้และจัดการความรู้ที่เรียกว่า การจัดการความรู้ (Knowledge Management) โดยมีการจัดการกับฐานความรู้ (Knowledge Base) สามารถสะสมและรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนการแบ่งปันความรู้ให้กับทุกคนในองค์กร (ธีระ รุณเจริญ, 2555), 228.)

ความรู้ในองค์กรไม่ว่าจะเป็นความรู้ในรูปแบบเอกสารหรือรูปแบบความรู้ที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลในองค์กรก็ตาม หากขาดการจัดเก็บอย่างเป็นระบบก็จะไม่สามารถนำความรู้นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรได้ กล่าวคือหากบุคลากรผู้ชำนาญงานในหน้าที่นั้น ๆ ขององค์กร มีเหตุอันต้องเปลี่ยนแปลง โยกย้าย ปลดเกษียณหรือด้วยอาจด้วยเหตุผลอื่นใดก็ตาม องค์กรนั้นจะมีวิธีการอย่างไรจึงจะสามารถนำความรู้และความชำนาญในงานที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นออกมาเพื่อถ่ายทอดให้แก่บุคลากรใหม่ที่มาปฏิบัติงานต่อในหน้าที่นั้น ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินงานในตำแหน่งหน้าที่นั้นได้อย่างราบรื่น เป็นต้น จากตัวอย่างปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าหากองค์กรใดที่ไม่มีกระบวนการจัดการความรู้ที่ดีมารองรับ องค์กรก็นั้นจะไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ด้วยเหตุที่ไม่สามารถนำความรู้ที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายในตัวบุคคลหรืออยู่ในส่วนต่าง ๆ ขององค์กรออกมาใช้ให้ประโยชน์ต่อองค์กรได้อย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลให้การทำงานเกิดการติดขัด หรืออาจดำเนินต่อไปได้ช้า ทั้งนี้ รวมไปถึงขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้หรือการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการไม่มีการแบ่งปันหรือการจัดเก็บข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งกระบวนการในการจัดการความรู้ที่ดีนั้นจะช่วยให้องค์กรได้ประโยชน์คือลดขั้นตอนการทำงานได้ เพราะสามารถแสวงหาความรู้และแนวทางความสำเร็จที่มาแล้วได้โดยสะดวกรวดเร็ว ทำให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ ไม่ต้องปฏิบัติงานด้วยการลองผิดลองถูก อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลา ประหยัดทรัพยากร ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเนื่องจากโรงเรียนวัดปรังกาสีได้มีการกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ระยะ 3 ปี ไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2564-2566 ซึ่งกำหนดแผนการดำเนินงานครบทุกภารกิจในภาพรวมตามพันธกิจทั้ง 5 ข้อ ดังนี้ 1) พัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 2) ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความเป็นพลเมืองที่ดี ความเป็นไทย มีภูมิคุ้มกันจากภัยในทุกรูปแบบ มีสุขภาวะที่ดีและมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) พัฒนา

หลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีขีดความสามารถในการจัดการเรียนรู้รองรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ 4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 5) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนสังคม และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและจัดเตรียมโครงการ โดยการศึกษาการจัดการความรู้และสภาพปัญหาต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา ฎระเบียบ ข้อมูลสถิติต่าง ๆ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำโครงการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อเสนอโครงการวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบและขออนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนสร้างเครื่องมือทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล และเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัยโดยการนำร่างผลการวิเคราะห์ แปลผล และอภิปรายผลมาจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 40 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหาร 2 คน ครูผู้สอน 38 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 34 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 36 คน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางประมาณการ

ขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยได้ผู้บริหารจำนวน 2 คน และครูผู้สอนจำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากงานวิจัยของศิริพันธ์ เพชรแอน มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านการหาความสอดคล้องเป็นไปตามที่กำหนด (ค่า IOC อยู่ที่ 0.5 – 1.00) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ในทุกด้านที่ระดับ 0.9722 (ศิริพันธ์ เพชรแอน: 91)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตามแนวคิดและหลักการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแนวคิดของลิเคิร์ท Likert's Five Rating Scale ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 36 คน โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอน 34 คน ของโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสำหรับประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการขอความร่วมมือให้ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามของการวิจัยในครั้งนี้

2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร นำส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรของโรงเรียนวัดปรังกาสี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้วผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) โดยการลงรหัสข้อมูลและกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้ นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบ การบรรยาย และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำมาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยายแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

สรุปผลการวิจัย

การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างและแสวงหา ด้านการบ่งชี้ความรู้ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้และด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุดตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านการบ่งชี้ความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ บุคลากรร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนมีค่ามัธยเลขคณิตมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นองค์การที่ให้ความสำคัญกับความรู้ โรงเรียนมีการกำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันเพื่อระบุจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กร โรงเรียนมีการประชุมชี้แจง แนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและ

ยุทธศาสตร์ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ถึงเป้าหมายความสำเร็จสูงสุดของโรงเรียนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง บุคลากรวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่มีอยู่ในและภายนอกโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนว่าจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางใด บุคลากรมีการวิเคราะห์รูปแบบของความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน และโรงเรียนส่งเสริมให้มีการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการปฏิบัติในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ บุคลากรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนและโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต การอบรมสื่อและเทคโนโลยีอื่น ๆ รองลงมา คือ บุคลากรมีการจัดทำข้อมูลเอกสาร คู่มือและบทเรียน บุคลากรนำความรู้เดิมมาสร้างและต่อยอดให้เกิดความรู้ใหม่ บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสวงหาความรู้ใหม่ทั้งในและนอกโรงเรียนมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสนับสนุนบุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเป็นวิทยากร การเข้าอบรม โรงเรียนส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรงในการโรงเรียนเชิญบุคลากรภายนอกมาให้ความรู้แก่ครูเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนให้อิสระกับการจัดหาและสร้างความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และโรงเรียนมีโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่เป็นประจำ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อแยกพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกกิจกรรมทุกภาคเรียนโดยจัดทำเป็นรูปเล่มเอกสารหรือวิธีอื่น ๆ รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดเก็บความรู้เป็นเอกสาร/แฟ้ม โรงเรียนสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าการจัดเก็บและสรุปผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมความรู้อย่างชัดเจน บุคลากรร่วมมือพัฒนาระบบความรู้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น ห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน บุคลากรมีการสื่อสารให้สำคัญในการจัดเก็บความรู้ในโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลความรู้เป็นหมวดหมู่ชัดเจน โรงเรียนจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย/กลุ่มงาน และโรงเรียนจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน เช่น สื่อ มัลติมีเดีย มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดตามลำดับ

ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและการใช้ภาษาเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโรงเรียน บุคลากรนำความรู้มาจัดทำรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด โรงเรียนมีการประมวลความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนมีการประมวลวิธีปฏิบัติที่ดีในการทำข้อมูลเป็นเอกสารและทำข้อสรุปของข้อมูลที่ได้รับ บุคลากรร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัย โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูล โรงเรียน

ปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของบุคลากร และโรงเรียนรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์และการเรียนรู้แต่ละคน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดตามลำดับ

ด้านการเข้าถึงความรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ข้อโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ บุคลากรได้รับความรู้ทันต่อเหตุการณ์โรงเรียนมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ได้ง่ายโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้บุคลากรได้รับรู้ โรงเรียนให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้สะดวกในเวลาที่ต้องการใช้ โรงเรียนปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้ และโรงเรียนแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทั้ง 10 ข้อโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่เสมอ บุคลากรในโรงเรียนร่วมคิดร่วมทำและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงาน โรงเรียนเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต บุคลากรถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นโดยการสอนงานซึ่งกันและกัน บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้โดยการสับเปลี่ยนงาน โรงเรียนส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น ความรู้ซึ่งกันและกันของบุคลากร โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้โดยระบบพี่เลี้ยงและโรงเรียนนำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้มาจัดนิทรรศการและเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภายนอกมีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ บุคลากรนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานโรงเรียนนำความรู้ไปใช้พัฒนางานด้านต่าง ๆ บุคลากรมีความสามารถในการเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง บุคลากรมีความพร้อมที่จะนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและผู้อื่น บุคลากรนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในโรงเรียน บุคลากรเกิดการเรียนรู้พร้อมนำประโยชน์ไปใช้เพื่อความสำเร็จและโรงเรียนสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในโรงเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ตามลำดับ

ด้านการบ่งชี้ความรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน แนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และการประชุมผู้ปกครองนักเรียนในแต่ละภาคเรียนของปีการศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองโดยการสำรวจความเห็นและความต้องการของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อนำประเด็นมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีโครงการ

ศึกษาดูงานนอกสถานที่เป็นประจำ แนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนควรมีการสำรวจความเห็นและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนในด้านความต้องการสร้างและแสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การจัดการความรู้ของสถานศึกษาและจัดตั้งเป็นโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ข้อที่มีค่ามัชฌิมคณิตน้อยที่สุดมี 2 ข้อด้วยกัน คือ โรงเรียนจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย/กลุ่มงาน และโรงเรียนจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน เช่น สื่อ มัลติมีเดีย แนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนผลักดันให้บุคลากรผู้รับผิดชอบงานในแต่ละฝ่ายร่วมกันจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายหรือกลุ่มงานอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดขอบข่ายงานและความชัดเจนของหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยสามารถจัดทำในรูปแบบเอกสาร หรือ ระบบออนไลน์ และรวบรวมจัดเก็บเป็นสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนสามารถเข้าถึงได้งานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์และการเรียนรู้แต่ละคน แนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนควรมีการรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์ของบุคลากรในโรงเรียน โดยการประชุมร่วมจัดทำอภิธานศัพท์ของคำจำกัดความ ความหมายของคำต่าง ๆ ที่โรงเรียนใช้ปฏิบัติงาน เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน และถูกต้อง ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในสถานศึกษาเพื่อถ่ายทอดความรู้และทักษะประการณ์ของบุคลากรในสถานศึกษาผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ไปยังบุคลากรคนอื่น ๆ ในสถานศึกษา

ด้านการเข้าถึงความรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมคณิตน้อยที่สุด 2 ข้อด้วยกัน คือ โรงเรียนปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้ และโรงเรียนแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน แนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนควรมีการสำรวจรับฟังปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้ในองค์กรและให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้อย่างเร่งด่วนเมื่อได้รับแจ้งปัญหา และโรงเรียนควรแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคลากรอย่างชัดเจนและเป็นกัลยาณมิตร เช่นการจัดทำคู่มือ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลความรู้ในการเข้าถึงความรู้ นั้น ๆ อย่างสะดวกและเข้าใจมากที่สุด

ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนนำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้มาจัดนิทรรศการและเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภายนอก แนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนควรมีการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ นำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนมาจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่ครูบุคลากรและนักเรียนโดยจัดทำในรูปแบบเอกสารหรือรูปแบบเป็นฐานความรู้สารสนเทศของโรงเรียนที่สามารถเป็นต้นแบบที่เด่นชัดได้และเผยแพร่ขยายผลโดยการสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น ชุมชน อำเภอ จังหวัด เป็นต้น

ด้านการเรียนรู้ ข้อที่มีค่ามัชฌิมคณิตน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในโรงเรียน แนวทางในการพัฒนา คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างบรรยากาศให้บุคลากร

เกิดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยการสนับสนุน เชิดชู ผลักดัน ให้กำลังใจแก่บุคลากรในด้านการเรียนรู้อย่าง
กัลยาณมิตร

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิม
เลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างและแสวงหา ด้าน
การแบ่งปันความรู้ ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านการเข้าถึง
ความรู้ และด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดตามลำดับ ซึ่งไม่
สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่า การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็น
เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรของโรงเรียนวัดปรังกาสิมีความรู้ความเข้าใจมีความตระหนักถึง
ความสำคัญในเรื่องของการจัดการความรู้ทั้ง 7 ด้าน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
ระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการ
ปฏิบัติงานขององค์กรที่ชัดเจน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไอลตา สุขสี ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ
แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเฒ่า) ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การจัดการ
ความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเฒ่า) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก
มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างและการแสวงหาความรู้ ด้านการแบ่งปันความรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้าน
การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ ด้านการเข้าถึงความรู้ ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ และด้านการประมวล
และการกลั่นกรองความรู้ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการจัดการความรู้เป็นรายด้าน ทั้ง 7 ด้าน พบว่า

ด้านการแบ่งปันความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการ
จัดการความรู้ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ บุคลากรร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการ
ปฏิบัติงานในโรงเรียนมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด และระดับมาก 9 ข้อ คือ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัย
ทัศน์เป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับความรู้ โรงเรียนมีการกำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์ให้สอดคล้อง
กับวิสัยทัศน์ โรงเรียนจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน เพื่อระบุจุดเด่นจุดด้อย โอกาส และอุปสรรคเพื่อ
กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กร โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรตาม
วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ถึงเป้าหมายความสำเร็จสูงสุดของโรงเรียนให้ผู้

มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง บุคลากรวิเคราะห์แหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมสร้างภาพลักษณ์ของโรงเรียนว่าจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางใด บุคลากรมีการวิเคราะห์รูปแบบของความรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียน และโรงเรียนส่งเสริมให้มีการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนวัดปรังกาสี มีการกำหนดวางแผนการดำเนินงานการจัดการความรู้ด้านการบ่งชี้ความรู้ได้เป็นอย่างดี มีการส่งเสริมผลักดันบุคลากรในการเข้าร่วมประชุมวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้มีความชัดเจน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของไอลดา สุขสีที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้ อุทิศ 15 (บ้านม่วงแต้) ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้ อุทิศ 15 (บ้านม่วงแต้) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบ่งชี้ความรู้ อยู่ในระดับมาก มีการดำเนินงาน 2 อันดับแรก คือ โรงเรียนมีการกำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และอันดับสอง โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับความรู้

ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับ และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีการจัดการความรู้ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ บุคลากรมีการทำวิจัยในชั้นเรียนและโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต การอบรมสื่อและเทคโนโลยีอื่น ๆ และระดับมาก 8 ข้อ คือ บุคลากรมีการจัดทำข้อมูลเอกสาร คู่มือและบทเรียน บุคลากรนำความรู้เดิมมาสร้างและต่อยอดให้เกิดความรู้ใหม่ บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสวงหาความรู้ใหม่ทั้งในและนอกโรงเรียนมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสนับสนุนบุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเป็นวิทยากร การเข้าอบรม โรงเรียนส่งเสริมบุคลากรให้แสวงหาความรู้จากประสบการณ์ตรงในการ โรงเรียนเชิญบุคลากรภายนอกมาให้ความรู้แก่ครูเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนให้อิสระกับการจัดหาและสร้างความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และโรงเรียนมีโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่เป็นประจำ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญต่อการจัดการความรู้ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งโรงเรียนยังให้การสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต การอบรมสื่อและเทคโนโลยีอื่น ๆ เป็นประจำ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งแก้ว ประเทืองผล ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จากการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรีเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับมาก มีการดำเนินงาน 2 อันดับแรก คือ บุคลากรมีการค้นหาแหล่งความรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกของโรงเรียนมาใช้ในการทำเอกสาร คู่มือและบทเรียนและอันดับสองบุคลากรมีการรวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่อยู่อย่างกระจัดกระจายมาเก็บไว้ให้เป็นระเบียบเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน

ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณารายข้อพบว่า มีการจัดการความรู้ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกกิจกรรมทุกภาคเรียนโดยจัดทำเป็นรูปเล่มเอกสารหรือวิธีอื่น ๆ และระดับมาก 9 ข้อ คือ โรงเรียนมีการจัดเก็บความรู้เป็นเอกสาร/แฟ้ม โรงเรียนสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าการจัดเก็บและสรุปผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีแนวปฏิบัติในการเก็บรวบรวมความรู้อย่างชัดเจน บุคลากรร่วมมือพัฒนาระบบความรู้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น ห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน บุคลากรมีการสื่อสารให้ความสำคัญในการจัดเก็บความรู้ในโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลความรู้เป็นหมวดหมู่ชัดเจน โรงเรียนจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย/กลุ่มงาน และโรงเรียนจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน เช่น สื่อ มัลติมีเดีย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ว่าเป็นระบบซึ่งมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ควบคู่ไปกับการประเมินผลการดำเนินงานทุกกิจกรรมทุกภาคเรียนโดยจัดทำเป็นรูปเล่มเอกสารหรือวิธีอื่น ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพันธ์ เพชรแอน ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) จากการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีการดำเนินงาน 2 อันดับอันดับแรก คือ โรงเรียนมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกกิจกรรมทุกภาคเรียน โดยจัดทำเป็นรูปเล่มเอกสารหรือวิธีอื่น ๆ อันดับที่สอง คือ โรงเรียนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น ห้องปฏิบัติการและแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการจัดการความรู้ในระดับมาก ทั้ง 8 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ บุคลากรร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและการใช้ภาษาเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานของโรงเรียน บุคลากรนำความรู้มาจัดทำรูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด โรงเรียนมีการประมวลความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนมีการประมวลวิธีปฏิบัติที่ดีในการทำข้อมูลเป็นเอกสารและทำข้อสรุปของข้อมูลที่ได้รับ บุคลากรร่วมกันเรียบเรียงและปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัย โรงเรียนนำความรู้จากการปฏิบัติงานของบุคลากรมาประมวลความรู้เพื่อเป็นฐานข้อมูล โรงเรียนปรับปรุงความรู้ให้ตรงกับความต้องการของบุคลากร และโรงเรียนรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์และการเรียนรู้แต่ละคนตามลำดับ และการจัดการความรู้ของโรงเรียนวัดปรังกาสี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนยังขาดการรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละคน ในการนำมาสร้างเป็นสารสนเทศ เอกสาร หรือคู่มือปฏิบัติงานในโรงเรียนได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไอลดา สุขสี ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเต้า) ซึ่งจากการวิจัย

พบว่าการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงเฒ่า) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการความรู้ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ เป็นด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด เช่นเดียวกัน

ด้านการเข้าถึงความรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการจัดการความรู้อยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ บุคลากรได้รับความรู้ทันต่อเหตุการณ์ โรงเรียนมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ได้ง่าย โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ใหม่ให้บุคลากรได้รับรู้ โรงเรียนให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้สะดวกในเวลาที่ต้องการใช้ โรงเรียนปรับปรุงแก้ไขเมื่อเกิดปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้ และโรงเรียนแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคลากร อย่างชัดเจน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ในด้านการเข้าถึงความรู้ โดยส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้ทันต่อเหตุการณ์ และโรงเรียนมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ได้ง่าย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินันท์ เพชรแอน ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) ซึ่งจากการวิจัยพบว่าการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าถึงความรู้ อยู่ในระดับมาก มีการดำเนินงาน 2 อันดับ อันดับแรก คือ โรงเรียนมีเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้บุคลากรเข้าถึงความรู้ได้ง่าย อันดับสอง คือ โรงเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้หลากหลาย

ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการจัดการความรู้อยู่ในระดับมากทั้ง 10 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่เสมอ บุคลากรในโรงเรียนร่วมคิดร่วมทำและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงานโรงเรียนเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอกโดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต บุคลากรถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นโดยการสอนงานซึ่งกันและกัน บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้โดยการสับเปลี่ยนงาน โรงเรียนส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น ความรู้ซึ่งกันและกันของบุคลากร โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง บุคลากรแลกเปลี่ยนความรู้โดยระบบพี่เลี้ยง และโรงเรียนนำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้มาจัดนิทรรศการและเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภายนอก ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ โดยโรงเรียนได้ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งแก้ว ประเทืองผล ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี จากการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้อยู่ในระดับมาก มีการดำเนินงาน 2 อันดับ โดยอันดับแรก คือ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และอันดับสอง คือ บุคลากรนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ด้านการเรียนรู้ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการจัดการความรู้อยู่ในระดับมากทั้ง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ บุคลากรนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานโรงเรียน นำความรู้ไปใช้พัฒนางานด้านต่าง ๆ บุคลากรมีความสามารถในการเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง บุคลากรมีความพร้อมที่จะนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและผู้อื่น บุคลากรนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในโรงเรียน บุคลากรเกิดการเรียนรู้พร้อมนำประโยชน์ไปใช้เพื่อความสำเร็จ และโรงเรียนสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในโรงเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนตระหนักให้มีความสำคัญในด้านการเรียนรู้ โดยมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยนำความรู้ไปใช้พัฒนางานด้านต่าง ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล ھرรัชกริรมย์โชค ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก จากการวิจัยพบว่า ภาพรวมของสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาเกิดจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ คน การจัดการความรู้ องค์กร การเรียนรู้และเทคโนโลยี

แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 มีดังนี้

ด้านการบ่งชี้ความรู้ คือ โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และการประชุมผู้ปกครองนักเรียนในแต่ละภาคเรียนของปีการศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองโดยการสำรวจความเห็นและความต้องการของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อนำประเด็นมาเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ คือ โรงเรียนควรมีการสำรวจความเห็นและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนในด้านความต้องการสร้างและแสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่การจัดการความรู้ของสถานศึกษา และจัดตั้งเป็นโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ คือ โรงเรียนผลักดันให้บุคลากรผู้รับผิดชอบงานในแต่ละฝ่ายร่วมกันจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายหรือกลุ่มงานอย่างเป็นระบบเพื่อกำหนดขอบข่ายงานและความชัดเจนของหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยสามารถจัดทำในรูปแบบเอกสาร หรือ ระบบออนไลน์ และรวบรวมจัดเก็บเป็นสารสนเทศของโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนสามารถเข้าถึงได้งานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ คือ โรงเรียนควรมีการรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์ของบุคลากรในโรงเรียน โดยการประชุมร่วมจัดทำอภิธานศัพท์ของคำจำกัดความ ความหมายของคำต่าง ๆ ที่โรงเรียนใช้ปฏิบัติงาน เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกันและถูกต้อง ควรมีการจัดอบรม

เชิงปฏิบัติการในสถานศึกษาเพื่อถ่ายทอดความรู้และทักษะประสบการณ์ของบุคลากรในสถานศึกษาผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ไปยังบุคลากรคนอื่น ๆ ในสถานศึกษา

ด้านการเข้าถึงความรู้ คือ โรงเรียนควรมีการสำรวจรับฟังปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้ในองค์กรและให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาวิธีการเข้าถึงความรู้อย่างเร่งด่วนเมื่อได้รับแจ้งปัญหา และโรงเรียนควรแนะนำวิธีการเข้าถึงความรู้แก่บุคลากรอย่างชัดเจนและเป็นกัลยาณมิตร เช่น การจัดทำคู่มือการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลความรู้ในการเข้าถึงความรู้นั้น ๆ อย่างสะดวกและเข้าใจมากที่สุด

ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ คือ โรงเรียนควรมีการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ให้นำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนมาจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่ครูบุคลากรและนักเรียน โดยจัดทำในรูปแบบเอกสาร หรือรูปแบบเป็นฐานความรู้สารสนเทศของโรงเรียนที่สามารถเป็นต้นแบบที่เด่นชัดได้ และเผยแพร่ ขยายผลโดยการสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น ชุมชน อำเภอ จังหวัด เป็นต้น

ด้านการเรียนรู้ คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างบรรยากาศให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยการสนับสนุน เชิดชู ผลักดันให้กำลังใจแก่บุคลากรในด้านการเรียนรู้อย่างกัลยาณมิตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

โรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ควรพัฒนาการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ โดยการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายหรือกลุ่มงาน จัดเก็บความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ โดยจัดเก็บความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน เช่น สื่อ มัลติมีเดีย เป็นต้น

โรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ควรมีการประมวลและกลั่นกรองความรู้ โดยการรวบรวมความรู้และทักษะจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละคน นำความรู้มาจัดรูปแบบตามมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดปรังกาสิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- กิ่งแก้ว ประเทืองผล. (2562). “การจัดการความรู้ของโรงเรียนในตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิระพงศ์ เรืองกุล. (2557). “ชุมชนนักปฏิบัติ : แนวทางการจัดการความรู้เพื่อสร้างรายได้เปรียบ ในการแข่งขัน.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 7.
- ณัฐพล สมบูรณ์ และณลินภัทร์ ปรวัฒน์ปริยกร. (2556). “ระบบการจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ศึกษาศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง.” the 9th National Conference on Computing and Information Technology (NCIT2013), ประเทศไทย, 9-10 พ.ค. 2556, กรุงเทพฯ.
- ธงชัย ศรีกัมพล. (2557). “สภาพการจัดการความรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 27 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน.” วิทยานิพนธ์ ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ธีระ รุณเจริญ. (2555). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูกรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3. พิมพ์ครั้งที่ 7 ed. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นฤมล สายะบุตร และ ประกอบ คุณารักษ์. (2557). “รูปแบบการจัดการความรู้สู่การเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย อิสเทิร์นเอเชีย 4, no. 1.
- นลวัชร ขุนลา และ เกษราภรณ์ สุดตาพงศ์. (2558). “การจัดการความรู้สู่การสร้างองค์กรที่ประสบ ความสำเร็จ.” วารสารนักบริหาร 35, no. 1.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, 2542.
- พรพิมล ธรรมชาติกร. (2555). “สภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โรงเรียนวัดปรังกาสี. (2563). รายงานผลการดำเนินกิจกรรมข้อมูลสารสนเทศในโครงการระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563. “ม.ป.ท.,

- วิจารณ์ พานิช. (2559). ขอบฟ้าใหม่ในการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- . (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสตาร์-สฤตต์วงศ์. “การจัดการความรู้ (Knowledge Management).” 2563, accessed 1 มีนาคม, 2565, “สืบค้นจาก” http://hsmi2.psu.ac.th/upload/forum/Phd_Wiphada_slide.pdf.
- ศิรินันต์ เพชรแอน. (2557). “การจัดการความรู้ในโรงเรียนวัดสามง่าม (คงทองอนุสรณ์).” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- ศุภวิทย์ ภาสิตและนิรันดร์ ญาณิ์ โชคสมงาม. (2564). Km Knowledge Management. Vol. 2564, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิช (ในเครือบริษัท วิช กรุ๊ป (ไทยแลนด์) จำกัด).
- สมชาย นำประเสริฐชัย. (2558). การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2552). การจัดการความรู้ Knowledge Management (ปรับปรุงใหม่), โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง Edited by พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา,
- . (2552). การจัดการความรู้ Knowledge Management (ปรับปรุงใหม่), โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- . (2552). การจัดการความรู้ Knowledge Management (ปรับปรุงใหม่),โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชุดเครื่องมือเรียนรู้ด้วยตนเอง กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). คู่มือเรียนรู้งานตลาดนัดการจัดการความรู้ระดับชาติ ครั้งที่ 2 การจัดการความรู้สู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.
- สุประภาดา โชติมณี. (2554). จัดการความรู้อย่างไรให้ใช้ได้ผลกับทุกระบบ. กรุงเทพฯ: พงษ์วินทร์การพิมพ์ จำกัด.
- อติต พลจันทิก. (2556). “การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการศึกษาศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ.” วิทยานิพนธ์สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ไอลดา สุขสี. (2563). “แนวทางการจัดการความรู้ในโรงเรียนป่าไม้อุทิศ 15 (บ้านม่วงแฝง).” สารนิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Davenport, Thomas H., and Others. (1998). Successful Knowledge Management Project.
Vol. 1998, “n.p.”: Winter.

Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. (2020). Educational Administration : Concepts
and Practices, 7th Ed. California SAGE Publications.

John W. Best. (1981). Research in Education. 4th Ed. Englewood cliffs: Prentice Hall,

Marquardt, Michael J, and Angus Reynolds. (1994). The Global Learning Organization. Burr
Ridge: Irwing.

Rensis Likert. (1963). The Human Organization. New York: McGraw – Hil.